

**КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН
КОНСТИТУЦИЯЛЫК СОТУНУН СУДЬЯЛАР КОЛЛЕГИЯСЫНЫН
АНЫКТАМАСЫ**

Ашыркул уулу Кенжебектин өтүнүчүн өндүрүшкө
кабыл алуудан баш тартуу жөнүндө

2022-жылдын 27-декабры

Бишкек шаары

Кыргыз Республикасынын Конституциялык сотунун судьялар коллегиясынын төмөнкү курамы: К.Дж. Кыдырбаев, К.А. Дуйшеев, Л.П. Жумабаев сот отурумунун катчысы А.Т. Таалайбековдун катышуусунда Ашыркул уулу Кенжебектин өтүнүчүн карап чыгып, төмөнкүлөрдү

Т А П Т Ы:

Кыргыз Республикасынын Конституциялык сотуна 2022-жылдын 28-ноябрында Ашыркул уулу Кенжебектин «Сот аткаруучулардын статусу жөнүндө жана аткаруу өндүрүшү тууралуу» Кыргыз Республикасынын Мыйзамынын 109-беренесинин 3-бөлүгүнүн 4-пункту Кыргыз Республикасынын Конституциясынын 56-беренесинин 1-бөлүгүнө, 100-беренесинин 4-бөлүгүнө карама-каршы келет деп таануу жөнүндө өтүнүчү келип түшкөн.

Өтүнүчтөн келип чыккандай, «Сот аткаруучулардын статусу жөнүндө жана аткаруу өндүрүшү тууралуу» Кыргыз Республикасынын Мыйзамынын 109-беренесинин 3-бөлүгүнүн 4-пунктуна ылайык сот аткаруучунун токтотулу, аракеттерин (аракетсиздигин) талашуу же иш-аракеттерди жасоодон баш тартуу жөнүндө даттанууну сот өндүрүшкө кабыл алганда, аткаруу өндүрүшү токтотула турушу мүмкүн.

Арыздануучу сот аткаруучулар мыйзамдуу күчүнө кирип калган соттун чечимдерин өз учурунда аткарылышын камсыздабастан тескерисинче, аткаруу өндүрүшүн создуктурууга мүмкүнчүлүктөрдү жана шарттарды түзүп,

сот тарабынан пайдасына чечилген жактардын мыйзамдуу кызыкчылыктарын бузулушуна жол берилип жатканына күбө болгонун билдирип, төмөндөгүнү белгилейт.

Бишкек шаарынын Ленин райондук соту тарабынан 2021-жылдын 4-ноябрында турак-жайдан үй-бүлө мүчөлөрүн мажбурлап чыгаруу жөнүндө чечим кабыл алынган, ал өз кезегинде апелляциялык тартипте даттанылып, жыйынтыгында 2022-жылдын 11-январында Бишкек шаардык соту тарабынан күчүндө калтырылган. Ал эми Жогорку соттун 2022-жылдын 31-мартындагы токтому менен биринчи жана экинчи инстанциянын соттук актылары күчүндө калтырылган. 2022-жылдын 25-апрелинде Бишкек шаарынын Ленин райондук соту тарабынан аткаруу барагы берилип, ошол эле райондук сот аткаруучулар кызмат бөлүмүнө 2022-жылдын 26-апрелинде тапшырылган.

Сот аткаруучу тарабынан карызкорго ыктыярдуу аткарууга мөөнөт берүү менен билдирүүлөр тапшырылган. Ошондой эле сот аткаруучу 2022-жылдын 10-июнунда мажбурлап аткаруу боюнча иш чарасын ички иштер кызматкерлеринин жоктугуна байланыштуу токтотуп койгон. Кийинки аракетин менен мажбурлап аткаруу ишин 2022-жылдын 20-июлуна белгилеп, белгисиз себептерден улам аткаруу өндүрүшүн кайра эле токтоткон. Бул тууралуу кийин арыздын ээсине белгилүү болгон. Арыздын ээси токтотуунун себебин сураган учурда, сот аткаруучунун аракетине сотко даттануу түшкөн деген жооптор берилген.

Сот аткаруучунун аракети боюнча окшош талап жана окшош эле негиз менен эки тилде, эки соттун өндүрүш иши Бишкек шаарынын Ленин райондук сотунда, андан соң Бишкек шаардык сотунда каралып, 2022-жылдын 5-6-октябрь күндөрү даттануулар канааттандыруусуз калтырылган. Мажбурлап аткаруу иши үчүнчү жана төртүнчү ирет даярдалып, бирок сот аткаруучунун үстүнөн даттануу берилип жатат деген негиз менен, аткаруу өндүрүшү кайтадан токтотулган.

Соттун аткарыла турган чечимин негизсиз токтотууга эмне себеп болгонун жанан соттун чечимин аткарууну токтотууга соттун актысы барбы

деген суроолорго арыздануучу «Сот аткаруучулардын статусу жөнүндө жана аткаруу өндүрүшү тууралуу» Кыргыз Республикасынын Мыйзамынын 109-беренесинин 3-бөлүгүнүн 4-пунктунун негизинде, аткарууну токтотуу тууралуу жооп алган.

Жогоруда баяндалган жүйөлөрдү эске алуу менен, арыздануучу талашылып жаткан ченемдик жоболорду конституциялуу эмес деп таанууну суранууда.

Кыргыз Республикасынын Конституциялык сотунун судьялар коллегиясы кайрылууну жана ага тиркелген материалдарды изилдеп чыгып, «Кыргыз Республикасынын Конституциялык соту жөнүндө» Кыргыз Республикасынын конституциялык Мыйзамынын 30-беренесинин 2-бөлүгүнүн негизинде текшерүү жүргүзгөн судья-баяндамачы К.Дж. Кыдырбаевдин маалыматын угуп, төмөнкү тыянакка келди.

Судьялар коллегиясы кайрылууну кабыл алуу же кабыл алуудан баш тартуу жөнүндө маселени чечүүдө, кайрылууда коюлган маселелердин конституциялык сот өндүрүшүнө жол берилгендигине жана кайрылуунун «Кыргыз Республикасынын Конституциялык соту жөнүндө» конституциялык Мыйзамдын талаптарына ылайык келүүсүнө таянат.

Конституциялык контролдун укуктук маңызы болуп, конституциялык принциптерге жана орнотмолорго каршы коомдук мамилелерди укуктук жөнгө салууну тастыктаган укуктук мүнөздөгү ынандыруучу жүйөлөрдүн болуусунда ченемдик укуктук актылардын же алардын бөлүктөрүнүн Кыргыз Республикасынын Конституциясынын талаптарына ылайык келүүсүн текшерүү саналат.

Ушуга байланыштуу, «Кыргыз Республикасынын Конституциялык соту жөнүндө» конституциялык Мыйзамда Конституциялык сотко болгон кайрылууну тариздөөгө жана арыздануучу койгон маселе боюнча анын көз карашын негиздей турган бир катар талаптар караштырылган (19, 26, 27 жана 30-беренелер).

Жогоруда аталган конституциялык Мыйзамдын 27-беренесинин 4-бөлүгүнүн 9-пунктуна ылайык арыздануучу өз кайрылуусунда ал койгон маселе боюнча көз карашын жана Кыргыз Республикасынын Конституциясынын тиешелүү ченемдерине шилтеме келтирүү менен анын укуктук негиздемесин көрсөтүүгө милдеттүү. Бул талап арыздануучунун жүйөлөрү фактологиялык эмес, укуктук мүнөздө болуп, конституциялык орнотмолор менен тутумдук байланышта туруп жана аны менен талашылып жаткан укук ченеминин жөнгө салуучулук таасиринин конституциялуулугунда анык күмөндүүлүктү пайда кылышы керек дегенди билдирет.

Ал эми арыздануучунун кайрылуусунда талашылып жаткан ченемдер менен Конституциянын тиешелүү ченеминин арасында тутумдук укуктук байланыш жок экени көрүнөт. Арыздануучу укуктук мүнөздөгү эмес фактологиялык жүйөлөрдү, тактап айтканда, укук колдонуу тажрыйбасындагы маселелерди баяндаган. Мындай жагдайда талашылып жаткан ченем күмөндүүлүктү жаратпайт.

Жогоруда аталган тыянактын негизинде, «Кыргыз Республикасынын Конституциялык соту жөнүндө» конституциялык Мыйзамдын 30-беренесинин 2-бөлүгүн, 3-бөлүгүнүн 1-пунктун, 5-бөлүгүн жетекчиликке алып, Кыргыз Республикасынын Конституциялык сотунун судьялар коллегиясы

А Н Ы К Т А Д Ы:

1. Ашыркул уулу Кенжебектин өтүнүчүн өндүрүшкө кабыл алуудан баш тартылсын.

2. Өтүнүч жана ага тиркелген материалдар арыздануучуга кайтарылып берилсин.

3. Аныктама тараптар жагынан үч айдын ичинде Конституциялык сотко даттанылышы мүмкүн.

Судьялар коллегиясы:

К.Дж. Кыдырбаев

К.А. Дуйшеев

Л.П. Жумабаев

№ _____